

Sygn. akt II UK 203/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 czerwca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Korzeniowski (przewodniczący)

SSN Jolanta Frańczak

SSN Krzysztof Staryk (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku W. K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.
o wysokość emerytury,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 19 czerwca 2018 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 9 listopada 2016 r., sygn. akt III AUa [...],

I. oddala skargę kasacyjną,

**II. zasądza od wnioskodawcy na rzecz organu rentowego
kwotę 240 (dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów
zastępstwa prawnego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. w decyzji z dnia 7 sierpnia 2015 r. odmówił W. K. obliczenia emerytury na podstawie art. 55 i art. 55a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń

Spółecznych (Dz.U. z 2016 r., poz. 887 ze zm.; dalej jako: „ustawa emerytalna”), ponieważ emerytura została mu przyznana przed 1 stycznia 2009 r.

Sąd pierwszej instancji na skutek odwołania ubezpieczonego od powyższej decyzji organu rentowego z 7 sierpnia 2015 r. wyrokiem z 12 kwietnia 2016 r. zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił, że W. K. przysługuje prawo do obliczenia wysokości emerytury w oparciu o art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (pkt 1) oraz stwierdził odpowiedzialność Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji (pkt 2). W ocenie tego Sądu roszczenie wnioskodawcy przeliczenia emerytury na podstawie art. 55 ustawy emerytalnej jest uzasadnione, gdyż wnioskodawca otrzymał emeryturę, kontynuował ubezpieczenie po uzyskaniu prawa do emerytury i wystąpił z wnioskiem o przeliczenie emerytury po dniu 31 grudnia 2008 r., a zatem spełnił przesłanki do obliczenia emerytury w powszechnym wieku emerytalnym na podstawie art. 26 ustawy emerytalnej.

Wyrokiem z dnia 9 listopada 2016 r., sygn. akt III AUa [...], Sąd Apelacyjny w [...] zmienił zaskarżony apelacją organu rentowego wyrok Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w B. z dnia 12 kwietnia 2016 r., sygn. akt VI U [...], i oddalił odwołanie W. K. od decyzji organu rentowego z dnia 7 sierpnia 2015 r.

Sąd ustalił, że wnioskodawca (ur. dnia 27 czerwca 1941 r.) w dniu 22 września 2006 r. wystąpił do organu rentowego z wnioskiem o przyznanie prawa do emerytury. Decyzją z dnia 29 września 2006 r. pozwany przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury od dnia 1 września 2006 r. tj. od ukończenia powszechnego wieku emerytalnego. Ubezpieczony udowodnił wówczas 38 lat, 9 miesięcy okresów składkowych i 4 lata i 10 miesięcy okresów nieskładkowych. Z uwagi na to, że ubezpieczony kontynuował zatrudnienie wypłata emerytury została zawieszona. Od ustania zatrudnienia (od 1 października 2006 r.), decyzją z 10 października 2006 r. organ rentowy podjął wypłatę emerytury i przeliczył ją w związku ze zmianą stażu pracy. W. K. od 1 października 2006 r. do chwili wyrokowania, jako zleceniobiorca mający ustalone prawo do emerytury, podlegał obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym. Kontynuując ubezpieczenie występował do organu rentowego o ponowne ustalenie wysokości emerytury na skutek doliczenia nieuwzględnionych

okresów składkowych lub nieskładkowych w związku z zatrudnieniem na podstawie umowy zlecenia. Organ rentowy przeliczał wysokość pobieranego świadczenia w związku ze zmianą stażu pracy. W dniu 28 maja 2015 r. ubezpieczony wniósł o obliczenie wysokości emerytury w myśl nowych zasad. Po rozpoznaniu tego wniosku, organ rentowy wydał zaskarżoną w niniejszej sprawie decyzję.

Sąd uznał, że ubezpieczony urodzony przed dniem 31 grudnia 1948 r., który po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego kontynuował ubezpieczenie i wystąpił o emeryturę po dniu 31 grudnia 2008 r., ma prawo do jej wyliczenia na podstawie art. 26 w związku z art. 55 ustawy emerytalnej, niezależnie od tego, czy wcześniej złożył wniosek o emeryturę w niższym wieku emerytalnym lub o emeryturę wcześniejszą. Ten sposób wyliczania emerytury zaczął obowiązywać dopiero od 1 stycznia 2009 r. zaś warunek kontynuowania ubezpieczenia i wystąpienia z wnioskiem po 31 grudnia 2008 r., miał umożliwić wyliczenie emerytury w tzw. formule zdefiniowanej składki, której podstawę wymiaru stanowi suma składek składanych na indywidualnym koncie ubezpieczonego. Nie ma przeszkód prawnych, aby ubezpieczony pobierający emeryturę przyznaną mu w niższym wieku emerytalnym dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze - art. 32 ustawy emerytalnej, domagał się przyznania emerytury przysługującej w tzw. powszechnym wieku emerytalnym na podstawie art. 27 tej ustawy, ponieważ ze względu na odmienne przesłanki nabycia prawa do obu tych świadczeń organ rentowy powinien wydać decyzję w oparciu o różne podstawy prawne przysługujących ubezpieczonemu świadczeń emerytalnych, a następnie wypłacać świadczenie wyższe lub wybrane przez ubezpieczonego - art. 95 ust. 1 ustawy. Jeżeli więc nie może być kwestionowana możliwość kilkakrotnego przechodzenia na emeryturę, a w treści art. 55 ustawy brak zastrzeżenia, że wniosek o przejście na emeryturę w powszechnym wieku przez osoby objęte art. 27 ma być pierwszym wnioskiem o przejście na emeryturę (o nabycie statusu emeryta), przepis ten (art. 55 ustawy) należy rozumieć jako przyznający prawo do złożenia wniosku o wyliczenie emerytury w powszechnym wieku emerytalnym, jeżeli ubezpieczenie było kontynuowane po osiągnięciu wieku 60/65 lat, a wniosek został złożony po dniu 31 grudnia 2008 r. niezależnie od faktu

uzyskania przez te osoby emerytury wcześniejszej (art. 32 ustawy) lub w niższym wieku emerytalnym (art. 29 ustawy).

Przedstawione wyżej stanowisko nie ma jednak zastosowania do sytuacji prawnej wnioskodawcy, ponieważ wystąpił on z wnioskiem o emeryturę na podstawie art. 27 ustawy emerytalnej (tzw. emeryturę w powszechnym wieku) już we wrześniu 2006 r. i prawo do tego świadczenia przyznano mu od dnia 1 września 2006 r., a więc nie został spełniony warunek zawarty w art. 55 ustawy, kreujący wyjątek od zasady ustalania ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r. emerytury w wysokości wynikającej z dotychczasowych („starych”) zasad (art. 27 w związku z art. 53 ustawy emerytalnej). Ubezpieczonym, urodzonym przed 1 stycznia 1949 r. przysługuje prawo do obliczenia emerytury według nowych zasad, jeżeli wysokość emerytury obliczonej na podstawie art. 26 w związku z art. 55 okaże się wyższa od ustalonej według dotychczasowych zasad, pod warunkiem kontynuowania ubezpieczenia emerytalnego po osiągnięciu 60/65 lat życia i wystąpienia z wnioskiem o przyznanie emerytury na podstawie art. 27 ustawy emerytalnej (po raz pierwszy) po dniu 31 grudnia 2008 r.

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego ubezpieczony zaskarżył skargą kasacyjną, którą oparto na pierwszej podstawie kasacyjnej (art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c.) i zarzucono naruszenie:

a) art. 55 ustawy o emerytalnej w związku z art. 32 Konstytucji przez niewłaściwą wykładnię, polegającą na przyjęciu, że ubezpieczony urodzony przed dniem 31 grudnia 1948 r., uprawniony do wystąpienia z wnioskiem o emeryturę wcześniejszą na podstawie art. 112 ustawy z dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym, który zaniechał ubiegania się o to świadczenie, a po przyznaniu emerytury po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego kontynuował ubezpieczenie i wystąpił z wnioskiem o przeliczenie emerytury po dniu 31 grudnia 2008 r., nie ma prawa do jej wyliczenia na podstawie art. 26 w związku z art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych;

b) art. 55 ustawy emerytalnej przez niewłaściwą wykładnię, polegającą na przyjęciu, że użyte w przywołanym przepisie określenie „wystąpił z wnioskiem o przyznanie emerytury po dniu 31 grudnia 2008 r.” odnosi się do daty złożenia wniosku o przyznanie emerytury, a nie daty złożenia wniosku o jej przeliczenie;

c) art. 26 w związku z art. 55 ustawy emerytalnej przez odmówienie skarżącemu prawa do przeliczenia emerytury na podstawie tego przepisu.

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu drugiej instancji w zaskarżonej części tj. w części, w jakiej zmienia wyrok Sądu pierwszej instancji i oddala odwołanie ubezpieczonego od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. z dnia 7 sierpnia 2015 r., i oddalenie apelacji organu rentowego oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz skarżącego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych; ewentualnie - o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu drugiej instancji w zaskarżonej części i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w [...] do ponownego rozpoznania, przy uwzględnieniu kosztów postępowania kasacyjnego.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o oddalenie skargi kasacyjnej i zasądzenie od skarżącego na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie jest uzasadniona. Nie było sporne, że wnioskodawca urodził się przed 1949 r., nabył prawo do emerytury na podstawie art. 27 ustawy emerytalnej w 2006 r. i decyzją z dnia 10 października 2006 r. organ rentowy podjął wypłatę emerytury.

Osobom urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r. przysługuje na podstawie art. 27 ustawy emerytalnej emerytura stanowiąca sumę składników wymienionych w art. 53 ust. 1 ustawy (formuła zdefiniowanego świadczenia). Osoby urodzone po dniu 31 grudnia 1948 r. uzyskują na podstawie art. 26 ustawy emeryturę stanowiącą iloraz podstawy jej wymiaru i średniej dalszej długości trwania życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego (formuła zdefiniowanej składki).

Uwzględniając okres przejściowy oraz, że nowy sposób obliczenia emerytury uwzględnia bardzo istotny jej składnik - kapitał początkowy ustalany obligatoryjnie dla urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r. - dopiero od dnia 1 stycznia 1999 r. (art. 173 ustawy) - ustawodawca przewidział możliwość przenikania się systemów

przez obliczanie emerytur osób urodzonych po 31 grudnia 1948 r. na zasadach art. 183 ustawy, jeżeli wiek emerytalny osiągnęły w latach 2009-2014. Emerytura z tytułu osiągnięcia wieku emerytalnego najpóźniej w 2014 r. obliczana jest w wygaszanej proporcji reguły zdefiniowanego świadczenia i rosnącej wysokości obliczanej na podstawie art. 26. Art. 183 ustawy skierowany jest do osób urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., których prawo do emerytury uzależnione jest tylko od spełnienia warunku osiągnięcia wieku określonego w art. 24 ustawy, więc jest to wyjątek od art. 26 ustawy.

Emerytura wtórnie wyliczona w formule zdefiniowanej składki jest o wiele wyższa od obliczonej pierwotnie w formule zdefiniowanego świadczenia, należy więc przyjąć, że możliwość skorzystania z wtórnego przeliczenia świadczenia na podstawie art. 55 ustawy została przez ustawodawcę ściśle określona i nie dopuszcza wykładni rozszerzającej. Ustawodawca wyraźnie przewidział możliwość zastosowania art. 55 ustawy tylko dla osób spełniających warunki do uzyskania emerytury na podstawie art. 27, które kontynuowały ubezpieczenia emerytalne i rentowe po osiągnięciu przewidzianego w tym przepisie wieku emerytalnego, a z wnioskiem o przyznanie emerytury wystąpiły po dniu 31 grudnia 2008 r. Z tego wynika, że w stosunku do tych osób wyłączył przeliczenie „starej” emerytury według nowych zasad. Chodzi wyłącznie o przyznanie emerytury uzyskanej przez wypełnienie warunków przewidzianych w art. 27 ustawy i obliczenie jej według art. 26, które może nastąpić tylko po dniu 1 stycznia 2008 r.

To, że nie chodzi o przeliczenie, lecz o przyznanie emerytury nabytej na podstawie art. 27 ustawy, a realizowanej dopiero po dniu 1 stycznia 2008 r., potwierdził Sąd Najwyższy, podkreślając możliwość skorzystania z art. 55 ustawy przez osobę, która przeszła na emeryturę bez względu na wiek, emeryturę wcześniejszą, a na emeryturę w powszechnym wieku emerytalnym dopiero po dniu 31 grudnia 2008 r. (por. uchwałę z dnia 4 lipca 2013 r., II UZP 4/13, OSNP 2013 nr 21-22, poz. 257, wyrok z dnia 10 lipca 2013 r., II UK 424/12, niepublikowany).

Nie została zaakceptowana koncepcja, że osoba, która uzyskała prawo do emerytury przed dniem 1 stycznia 2008 r. i z tego prawa - przez pobieranie emerytury - skorzystała, może to świadczenie przeliczyć tak, jakby przeszła na emeryturę po tym dniu. Sąd Najwyższy, przystając na możliwość kilkakrotnego

uzyskiwania prawa do emerytury zastrzegł, że o ziszczeniu się ryzyka emerytalnego mają decydować każdorazowo inne przesłanki (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2017 r., II UK 652/15, LEX nr 2237413 i przytoczone w nim orzecznictwo).

Zastosowanie art. 55 ustawy zależy więc od złożenia pierwszego wniosku o emeryturę tzw. ustawową na podstawie art. 27 ustawy po dniu 31 grudnia 2008 r. (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 29 stycznia 2014 r., I UK 411/13, OSNP 2015 nr 4, poz. 56 i z dnia 8 lipca 2015 r., II UK 217/14, Monitor Prawa Pracy 2015 nr 10, s. 549). W związku z tym z art. 55 ustawy nie mogą korzystać ubezpieczeni urodzeni przed dniem 1 stycznia 1949 r., także kontynuujący ubezpieczenia emerytalne i rentowe po osiągnięciu przewidzianego w art. 27 ustawy wieku emerytalnego, którym przyznane zostały emerytury z tytułu osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego (art. 27 ustawy) przed końcem 2008 r. w wysokościach obliczonych według dotychczasowych zasad.

Zasadnicze znaczenie dla zastosowania art. 55 ustawy ma utrzymywanie przez osobę w nim określoną statusu osoby ubezpieczonej (art. 4 ust. 13 ustawy emerytalnej), oraz stwierdzenie, że status ten zachowują osoby, które przeszły na emeryturę, jeżeli po nabyciu prawa podlegają obowiązkowym lub dobrowolnym ubezpieczeniom społecznym (art. 13 i 14 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych). W celu „wejścia” do nowego systemu obliczania emerytur konieczne jest wstrzymanie się z realizacją nabytego prawa do czasu, kiedy te nowe reguły zaczną działać. W konsekwencji, emerytura osób, które spełniły warunki przewidziane w art. 27 i pobierały świadczenia na wniosek złożony przed dniem 31 grudnia 2008 r., nie może być wyliczona na podstawie art. 53 z uwzględnieniem art. 55 w związku z art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, choćby po ukończeniu wieku 60 lub 65 lat podlegały ubezpieczeniom społecznym obowiązkowe lub dobrowolnie. Tylko bowiem osoby urodzone po dniu 31 grudnia 1948 r., czyli te, które nabędą prawo do emerytury po dniu 1 stycznia 2008 r. będą mogły pracować po przejściu na emeryturę w nieograniczonym zakresie, a składki na ubezpieczenie społeczne z tego tytułu będą podstawą do kalkulacji nowego świadczenia z uwzględnieniem kapitału początkowego ze składek zgromadzonych na koncie po przyznaniu emerytury (Sejm III kadencji, druk nr 339).

Inaczej mówiąc, ubezpieczony, który po ukończeniu zwykłego wieku emerytalnego określonego w art. 27 przed dniem 1 stycznia 2008 r., kontynuował ubezpieczenie społeczne, równocześnie realizując prawo do emerytury, nie jest uprawniony do jej obliczenia na zasadach przewidzianych w art. 55 ustawy.

Wprawdzie skarga kasacyjna tego nie podnosi, a Sąd Najwyższy jest związany granicami i podstawami skargi, celowe jest jednak zwrócenie uwagi, że w stosunku do osób, które o świadczenie emerytalne w wieku powszechnym wystąpiły po 1 maja 2015 r., możliwość wyliczenia emerytury według zasad kapitałowych wynika z art. 55a ustawy emerytalnej, z uwzględnieniem ust. 2 tego artykułu, zgodnie z którym, jeżeli ubezpieczony pobrał emeryturę, do której miał ustalone prawo przed ustaleniem prawa do emerytury z tytułu osiągnięcia wieku emerytalnego określonego w art. 27 ust. 2 i 3, podstawę obliczenia emerytury zgodnie z art. 26 pomniejsza się o kwotę stanowiącą sumę kwot pobranych emerytur w wysokości przed odliczeniem zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych i składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 19 października 2017 r., III UZP 6/17 (OSNP 2018 nr 3, poz. 34) przesądziła, że przy ustalaniu wysokości emerytury na podstawie art. 26 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonemu, o którym mowa w art. 55 w związku z art. 55a ust. 1 tej ustawy, podstawę obliczenia świadczenia pomniejsza się o sumę kwot emerytury pobranej przed ustaleniem prawa do emerytury z tytułu osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego w wysokości przed obliczeniem zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych i składki na ubezpieczenie zdrowotne (art. 55a ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych) także wtedy, gdy określone w art. 27 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych warunki uprawniające do emerytury spełnił przed 1 maja 2015 r., a z wnioskiem o świadczenie wystąpił po tej dacie.

Przepisy te mogłyby mieć zastosowanie do sytuacji wnioskodawcy, gdyby - jako pracownik naukowy - przeszedł na emeryturę w obniżonym wieku przed rokiem 2009, a następnie po tym roku przeszedł na emeryturę z art. 27 ustawy emerytalnej. Podstawa obliczenia emerytury byłaby wówczas znacznie obniżona, co mogłoby uczynić skorzystanie z tej możliwości nieopłacalne.

Również z tego względu nie można zaaprobować sugestii skargi kasacyjnej o naruszeniu konstytucyjnej zasady równego traktowania.

W skardze kasacyjnej zarzucono, że narusza zasadę równego traktowania z art. 32 Konstytucji RP taka wykładnia art. 55 ustawy emerytalnej, która umożliwia przeliczenie emerytury tym ubezpieczonym, którzy złożyli wnioski o emeryturę wcześniejszą lub w obniżonym wieku przed dniem 31 grudnia 2008 r. a odmawia - ubezpieczonym, którzy nie skorzystali z przywilejów i pracowali do osiągnięcia wieku 65 lat i przeszli na emeryturę z art. 27 ustawy emerytalnej przed tym dniem.

Na temat możliwości i prawidłowości zastosowania daty urodzenia jako kryterium przyjęcia regulacji prawnych odmiennie kształtujących sytuację osób uprawnionych Trybunał Konstytucyjny wypowiedział się już w wyroku z 4 stycznia 2000 r., sygn. K 18/99 (OTK ZU nr 1/A/2000, poz. 1). Uznał, że „granica wieku znajduje uzasadnienie w kontekście całokształtu przepisów wprowadzających reformę ubezpieczeń społecznych. Celem reformy było wprowadzenie systemu emerytalno-rentowego «wielofilarowego», łączącego powszechny i obowiązkowy filar repartycyjny, powszechny i obowiązkowy filar kapitałowy oraz filar dobrowolnych ubezpieczeń dodatkowych, w miejsce dotychczasowego systemu finansowanego repartycyjnie”. Rozwiązanie takie miało na celu złagodzenie skutków wprowadzenia całkowicie odmiennego systemu emerytalno-rentowego dla ubezpieczonych. Trybunał nie zakwestionował zatem ukształtowania odmiennych reżimów prawnych, wyodrębnionych na podstawie kryterium daty urodzenia, a tym samym zróżnicowania sytuacji prawnej osób objętych ich zakresem.

Pewnego rodzaju podobieństwo cech, jakimi charakteryzują się określone podmioty, w szczególności w sytuacjach „granicznych”, nie musi automatycznie oznaczać konieczności jednakowego kształtowania ich sytuacji prawnej. Do ustawodawcy należy rozwiązywanie trudnych dylematów z tym związanych. Odpowiedzialność ustawodawcy za kształtowanie efektywnego systemu ubezpieczeń społecznych, gwarantującego realność świadczenia emerytalnego, wiąże się ze znaczną swobodą ustawodawcy kształtowania tego systemu. W wyroku z dnia 26 września 2017 r. w sprawie P 2/16 (OTK-A 2017/59) Trybunał Konstytucyjny podkreślił, że art. 67 Konstytucji pozostawia ustawodawcy określenie zakresu i form zabezpieczenia społecznego. W jego kompetencji leży reagowanie,

w sposób adekwatny do zasad, norm i wartości konstytucyjnych, na zmiany obiektywnych czynników gospodarczych i demograficznych. Konstytucja pozostawia więc szeroki margines swobody działania parlamentu dla urzeczywistniania prawa do zabezpieczenia społecznego. Do ustawodawcy należy także wybór rozwiązań, które uznaje za optymalne z punktu widzenia potrzeb obecnych i przyszłych świadczeniobiorców oraz wymogów rozwoju gospodarczego Polski. Trybunał nie kwestionował też zasad ukształtowania nowego systemu, uznając, że znajdują one oparcie w wartościach i normach konstytucyjnych. Konieczność przeprowadzenia reformy nieuchronnie łączyła się z ograniczeniem niektórych uprawnień zagwarantowanych w poprzednim systemie emerytalno-rentowym, a także z ustaleniem zasad przechodzenia ze starego systemu do nowego.

W ocenie Sądu Najwyższego art. 55 ustawy o emerytalnej nie pozostaje w sprzeczności z zasadą równego traktowania, wyrażoną w art. 32 ust. 1 Konstytucji, przez pozbawienie ubezpieczonego, urodzonego przed dniem 31 grudnia 1948 r., możliwości przeliczenia emerytury na podstawie art. 26 w związku z art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jeśli nie wystąpił z wnioskiem o emeryturę wcześniejszą na podstawie ustawy z dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym, a po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego i przyznaniu emerytury w 2006 r., kontynuował ubezpieczenie i wystąpił z wnioskiem o takie przeliczenie dopiero po dniu 31 grudnia 2008 r.

Każdy ubezpieczony układa swoje plany emerytalne, kierując się własną oceną sytuacji, biorąc na przykład pod uwagę swój stan zdrowia i perspektywę wieloletniego życia. Nie było przeszkód prawnych, aby ubezpieczony skorzystał z możliwości przejścia na wcześniejszą emeryturę dla pracowników naukowych, a na emeryturę z art. 27 ustawy emerytalnej przeszedł dopiero po 31 grudnia 2008 r. Biorąc pod uwagę treść art. 55a ustawy emerytalnej ocena, czy byłoby to rzeczywiście bardziej korzystne finansowo nie jest jednoznaczna. Poza tym do ustawodawcy należy adekwatne zbilansowanie systemu emerytalnego, który każdego roku zasilany jest wielomiliardowymi dotacjami z budżetu Państwa oraz - rozwiązanie sytuacji młodszych roczników ubezpieczonych, których świadczenia

emerytalne, obliczone na podstawie wpłaconych składek, będą przeważnie mniejsze od obecnie wypłacanych emerytur.

Nie można tym samym podzielić zarzutu skarżącego o arbitralności i braku uzasadnienia co do wyboru kryteriów, a co za tym idzie, zróżnicowania sytuacji prawnej ubezpieczonych, którzy skorzystali z pełnej emerytury z art. 27 ustawy emerytalnej zaraz po osiągnięciu zwykłego wieku emerytalnego i tych, którzy uczynili to wiele lat po osiągnięciu tego wieku i dopiero później wystąpili o przeliczenie emerytury na podstawie art. 26 ustawy emerytalnej.

W ocenie Sądu Najwyższego unormowanie przyjęte w art. 55 ustawy emerytalnej nie może być więc uznane jako naruszające zasadę równości wyrażoną w art. 32 ust. 1 Konstytucji.

Uwzględniając to, Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. oraz art. 98 § 1 k.p.c. jak w sentencji.